

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Збірник тез доповідей

II Міжнародна науково-практична конференція АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ОСОБЛИВИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ: ПОТОЧНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

СПІВОРГАНІЗАТОРИ:

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ
БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО
ВІЙСЬКОВА АКАДЕМІЯ (м. ОДЕСА)
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ВИПРОБУВАНЬ І
СЕРТИФІКАЦІЇ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ОЗБРОЄННЯ ТА
ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПОВІТРЯНИХ СИЛ
ІМЕНІ ІВАНА КОЖЕДУБА
УНІВЕРСИТЕТ ТАМПЕРЕ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ОБОРОНИ ЛАТВІЇ
ШВЕДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ
ДЕРЖАВНИЙ КОЛЕДЖ ПОЛІЦІЇ ЛАТВІЇ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ РАЙХМАНА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ОБОРОНИ ЕСТОНІЇ
КОРОЛІВСЬКИЙ ВІЙСЬКОВІЙ КОЛЕЖД КАНАДИ

Збірник тез доповідей

**II Міжнародна науково-практична конференція
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ
СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ
ОСОБЛИВИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ:
ПОТОЧНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ**

20 березня 2025 року

м. Харків

Актуальні проблеми діяльності складових сектору безпеки і оборони України в умовах особливих правових режимів: поточний стан та шляхи вирішення: тези II Міжнародної науково-практичної конференції (20 березня 2025 року). Харків: Вид-во НАНГУ, 2025. 1268 с.

Видання містить тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми діяльності складових сектору безпеки і оборони України в умовах особливих правових режимів: поточний стан та шляхи вирішення», яка відбулась 20 березня 2025 року. Організатор конференції Національна академія Національної гвардії України.

біогаз – метан, що утворюється в результаті анаеробного розкладу органічних відходів (гною, харчових залишків, мулу очисних споруд).

синтетичне біопаливо (біовуглеводні) – рідке паливо, отримане з біомаси за допомогою термохімічних процесів (піролізу, газифікації).

Що стосується основних переваг альтернативного пального то до них можна віднести його екологічність (зменшує викиди парникових газів у порівнянні з викопним паливом), відновлюваність (сировина для виробництва біопалива поновлюється за короткий проміжок часу). і тд.

До недоліків можна віднести (поки-що) високі витрати на виробництво (технології виробництва біопалива які ще потребують вдосконалення для конкурентоздатності з звичайним паливом).

Біопаливо є перспективним альтернативним джерелом енергії, що може суттєво зменшити залежність від нафти та газу в майбутньому. Однак для його широкого впровадження необхідно вирішити питання економічної ефективності, впливу на довкілля та продовольчу безпеку.

З розвитком нових технологій та підтримкою державних програм біопаливо може доповнити номенклатуру пально-мастильних матеріалів служби забезпечення пально-мастильних матеріалів Національної гвардії України.

УДК 355.424

Семенов М.В., викладач кафедри бойового та логістичного забезпечення, Київський інститут Національної гвардії України (м. Київ), лейтенант;

Єсіпова О.О., кандидат педагогічних наук, науковий співробітник, Національна академія Національної гвардії України (м. Харків);

Дерягін О.С., курсант курсу №4 факультету забезпечення державної безпеки Київського інституту Національної гвардії України (м. Київ), солдат

РОЛЬ ІНЖЕНЕРНОЇ ПІДТРИМКИ В СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВИХ ОПЕРАЦІЯХ

Сучасні військові конфлікти характеризуються високою інтенсивністю, швидкоплинністю та технологічною насиченістю. У цьому контексті інженерна підтримка відіграє критичну роль у забезпеченні успішності військових операцій. Ефективна інженерна підтримка дозволяє військам підвищити свою мобільність, живучість та бойову ефективність, а також створює перешкоди для противника.

Інженерна підтримка охоплює широкий спектр завдань, включаючи фортифікаційне обладнання позицій, маскування, розмінування, будівництво та ремонт військової інфраструктури, забезпечення переправ через водні перешкоди та багато іншого. В умовах сучасного бою ці завдання набувають нового значення та вимагають застосування передових технологій і методів.

Дослідження українських військових експертів підкреслюють зростаючу роль інженерної підготовки в контексті гібридних загроз та асиметричних конфліктів. Так, у своїй праці "Інженерне забезпечення бойових дій в сучасних умовах" полковник В.М. Петренко зазначає: "Досвід війни в Україні продемонстрував критичну важливість якісної інженерної підготовки для захисту особового складу та техніки від артилерійських обстрілів та дій диверсійно-розвідувальних груп противника".

Аналіз сучасних збройних конфліктів показує, що інженерна підтримка стає все більш комплексною та технологічно насиченою. Використання безпілотних літальних апаратів для розвідки та коригування вогню, застосування високоточної зброї та засобів радіоелектронної боротьби вимагають відповідної адаптації інженерних заходів. Професор Національного університету оборони України І.С. Романченко у монографії "Теорія і практика бойового застосування інженерних військ" наголошує: "Сучасні засоби ураження здатні знищити практично будь-який об'єкт, тому інженерний захист має базуватися на принципах розосередження, маскуванню та створення хибних цілей".

Одним із важливіших аспектів інженерної підтримки є влаштування інженерних загороджень, особливо мінно-вибухових. З розвитком технологій доставки інженерних боєприпасів (літальні та наземні дрони) постає питання їх переобладнання під ці засоби. Оскільки більшість таких боєприпасів призначені для встановлення вручну або за допомогою механізованих засобів, які нині можуть працювати лише на віддаленій відстані від фронту (ПМЗ-4 та ГМЗ-3) у зв'язку з розвитком високоточних та дальнобійних засобів ураження противника, постає гостра проблема адаптації боєприпасів до нових умов.

Таким чином, актуальним є питання використання саморобних вибухових пристроїв (СВП) та відповідного навчання особового складу щодо їх розробки та впровадження у повсякденну діяльність. СВП – це пристрій, виготовлений власноруч, штатний боєприпас, використаний не за призначенням, або такий, у якого щонайменше один із компонентів змінений. Найчастіше у таких боєприпасах модифікується датчик цілі та джерело живлення. Таким чином, на перший погляд, цей боєприпас може виглядати як штатний, проте умови його спрацювання кардинально змінюються. Тим самим стандартні процедурні дії противника можуть привести такий пристрій у дію.

Отже, роль інженерної підтримки в сучасних військових операціях є ключовою, оскільки саме вона забезпечує мобільність військ, зміцнення оборонних рубежів і підвищення ефективності бойових дій. В умовах ведення бойових дій інженерні підрозділи виконують широкий спектр завдань: фортифікаційне обладнання позицій, мінно-вибухове загородження територій, прокладання шляхів, створення переправ та маскуванню об'єктів. Сучасні виклики, зокрема активне застосування високоточної зброї та дронів, вимагають адаптації інженерних рішень до нових умов бою. Використання безпілотних технологій для інженерного забезпечення, роботизованих платформ для мінування й розмінування, а також модернізація штатних боєприпасів значно

розширюють можливості військових підрозділів. Водночас саморобні вибухові пристрої, які можуть виконувати функції штатних засобів або створювати додаткові загрози противнику, стають важливим елементом сучасного бою. Це вимагає не лише технологічних інновацій, а й глибокої підготовки особового складу, здатного швидко адаптуватися до змін у тактичній обстановці. Таким чином, розвиток і вдосконалення інженерної підтримки є стратегічним завданням, що визначає успішність військових операцій, підвищує захищеність військ і забезпечує їхню боєздатність у сучасних умовах війни.

УДК 354.61:355.41-047.64

Смуток В.І., старший викладач кафедри продовольчого та речового забезпечення, Військова академія м. Одеса, підполковник

ОРГАНІЗАЦІЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СИСТЕМІ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Україна долучилася до програм НАТО з виховання доброчесності, запобігання корупційним ризикам і ефективного використання оборонних матеріально-технічних ресурсів. Використання діагностичного інструментарію Альянсу, що застосовується для оцінки безпекових відомств, сприяє звітній прозорості цього сектору, посилює заходи боротьби з такою гібридною загрозою, як корупція, яка нівелює довіру на всіх рівнях суспільства. Міжнародний досвід підтверджує, що ефективним елементом діагностичного інструментарію є контроль.

Контроль передбачає, передусім, ефективне управління, яке може здійснювати лише той, хто відповідає за процес. Тому система державного фінансового контролю має три взаємопов'язані складові:

1. Внутрішній контроль, який у країнах НАТО та ЄС має назву фінансового управління і контролю.

2. Внутрішній аудит, що оцінює корпоративне управління, внутрішній контроль і управління ризиками.

3. Гармонізація внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту на центральному рівні.

Філософія полягає в тому, що внутрішній контроль має організовувати керівник структурного підрозділу в системі Міністерства оборони України, причому не як окрему ревізійну чи інспекційну діяльність, а як сукупність обов'язкових до виконання політик, правил і процедур. Тип контрольної діяльності залежить від моделі управління.

Згідно Порядку організації в системі Міністерства оборони України внутрішнього контролю та управління ризиками, цілями внутрішнього контролю в армійських структурних підрозділах є: